

21.9.2021

Savonlinnan kaupungin, Itä-Savon sairaanhoitopiirin, Etelä-Savon sairaanhoitopiirin sekä Meri-Lapin kuntien ja Länsi-Pohjan sairaanhoitopiirin yhteinen kannanotto hyvinvointialuetta koskevasta lainsäädännöstä ja rahoituksesta sekä liitteeksi kannanottoon Lapin sairaanhoitopiirin lausuma asiasta

Savonlinnan kaupunki yhteistyössä Meri-Lapin kuntien (Kemi, Keminmaa, Simo, Tervola, Tornio ja Ylitornio), Etelä-Savon sosiaali- ja terveyspalvelujen kuntayhtymän sekä Rantasalmen ja Sulkavan kuntien kanssa tekivät kannanoton maaliskuussa 2021 hyvinvointialuetta koskevasta lainsäädännöstä ja rahoituksesta. Kannanottoa tuki myös Länsi-pohjan sosiaali- ja terveyspalvelujen ja sairaanhoitopiirin kuntayhtymä. Vaikuttamisen tavoitteena oli keskussairaaloiden ympärivuorokautinen yhteispäivystystoiminnan turvaaminen toistaiseksi voimassa olevana sekä velvoittavana hyvinvointialueille. Lisäksi vaadittiin kahden päivystyssairaalan turvaamista rahoituksessa.

Kannanottoon suhtauduttiin myönteisesti ja sosiaali- ja terveysvaliokunta antoi 15.6.2021 mietintönsä, jossa se esitti, että eduskunta edellyttäisi Savonlinnan ja Kemin päivystävien keskussairaaloiden palveluiden turvaamista lailla. *”Eduskunta edellyttää, että hallitus turvaa Kemin ja Savonlinnan sairaaloiden riittävän palvelutason ja ryhtyy tarvittaessa toimenpiteisiin sen varmistamiseksi.”* (Sosiaali- ja terveysvaliokunnan mietintö StVM 16/2021 vp, lausumaehdotus 4)

Hallituksen esitys koskien hyvinvointialueiden perustamista sekä sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen järjestämisen uudistamista, hyväksyttiin eduskunnassa 23.6.2021.

Savonlinnassa ja Kemissä ollaan tyytyväisiä siihen, että Valtioneuvosto on kuullut ja ottanut vakavasti alueiden kannanoton. Keskustelua halutaan kuitenkin vielä jatkaa, jotta lopputuloksena olisi molempien alueiden asukkaita parhaiten palveleva ratkaisu, jossa perustuslaissa säädetty palveluiden saatavuus ja saavutettavuus on tasapuolisesti turvattu.

Yhteinen kannanotto

Etelä-Savon ja Lapin hyvinvointialueilla tulee olla velvoite ylläpitää kummassakin kahta ympärivuorokautista yhteispäivystyssairaala. Alueelliset erityispiirteet etäisyyksineen ja teollisuustarpeineen sekä molempien alueiden huomattava vapaa-ajan asukkaiden ja matkailijoiden määrä edellyttävät ympärivuorokautisten yhteispäivystyssairaaloiden säilyttämistä kiireellisessä hoidossa. Sosiaaliin ihmisoikeuksiin ja perusoikeuksiin liittyvä heikennyskieltovaikutus kieltää heikentämästä sosiaalisten oikeuksien toteuttamisessa jo saavutettua tasoa. Myös perustuslain 19.3 §:n takaamaan oikeuteen riittäviin sosiaali- ja terveyspalveluihin liittyvä tällainen heikennyskieltovaikutus.

Alueelliset erityispiirteet etäisyyksineen ja alueiden elinvoiman säilyminen edellyttävät vahvasti Etelä-Savon sekä Lapin hyvinvointialueiden osalta Savonlinnan keskussairaalan ja Länsi-Pohjan keskussairaalan ympärivuorokautisen yhteispäivystyksen säilymistä toistaiseksi voimassa olevana velvoitteena Etelä-Savon ja Lapin hyvinvointialueilla. Alueiden ammattikorkeakouluissa ja ammattioppilaitoksissa on merkittävä määrä terveydenhoitoalan koulutuspaikkoja, joiden kannalta sairaaloiden pysyvyys on olennaista. Sairaaloiden mahdollinen määräaikaisuus heikentää lääkäri työvoiman ja hoitohenkilökunnan rekrytointeja tänä aikana sekä niiden pysyvyyttä.

Nämä kirjaukset tulee saada terveydenhuoltolain 50 § päivitykseen siten, että ne velvoittavat Etelä-Savon ja Lapin hyvinvointialueita ylläpitämään alueellaan kahta ympärivuorokautista yhteispäivystyssairaala. Hyvinvointialueiden rahoitus on myös turvattava siten, että se mahdollistaa kahden ympärivuorokautisen yhteispäivystyssairaalan mallin Etelä-Savon ja Lapin hyvinvointialueilla.